

יש כאלו שרוצים לפרש, שעבודת הנשמות שבבחינת לוויתן ועבודת האבות הם אותו ענין ממש. על-פי הנ"ל מובן, שהם ענינים שונים:

העבודה דבחינת לוויתן היא רק ברוחניות, ללא אחיזה בגשמיות (כמובן מזה שמביא שם דוגמא על בחינת לוויתן מרבי שמעון בן יוחאי בהיותו במערה, שלא היה לו שם מצה וכו', ואף-על-פי-כן המשיך את כל ההמשכות - על-ידי עבודתו ברוחניות), מה-שאין-כן עבודת האבות היתה לה אחיזה בגשמיות, ורק מצד זה שהעולם לא היה מזווכך עדיין, לא היתה עבודתם יכולה לפעול המשכת הקדושה בדברים הגשמיים, בפנימיות.

כב. על-פי כל הנ"ל לכאורה אינו מובן: כיון שהאבות על-ידי עבודתם לא פעלו בדברים הגשמיים - לשם מה היתה צריכה להיות עבודתם (גם) בגשמיות, הרי יכלו לעשות את כל עבודותיהם רק ברוחניות (בדוגמת העבודה דבחינת לוויתן)?

והביאור בזה בהקדם המדובר לעיל⁷⁷ ענין "מעשה אבות סימן לבנים", ש"מעשה אבות" היה (סימן ו')נתינת כח' לעבודת ה"בנים" שלאחרי מתן-תורה: הא גופא שקיום המצוות, אחרי מתן-תורה, פועל זיכוכ וממשיך קדושה בדברים הגשמיים בפנימיות, הנה הכח על זה הוא מ"מעשה אבות".

וכיון ש"מעשה אבות", אפילו אלולי ענין המילה, היה סימן ו'נתינת כח' לבנים, לכן היה צריך להיות בדוגמא, על-כל-פנים, למעשה המצוות שלאחרי מתן-תורה. ולכן, גם לעבודת האבות היתה צריכה להיות אחיזה בגשמיות¹⁰⁵, שעל-ידי-זה דוקא היתה יכולה להיות סימן ו'נתינת כח' לקיום המצוות (דבנים) שלאחרי מתן-תורה.

וזוהי גם ההסברה לכך שאצל האבות לא מצינו שיהיה מדוייק ובפרטי פרטיות הענינים של הדברים הגשמיים שבהם נעשו מעשה אבות (כמו המקלות דיעקב, שהיו במקום תפלין) - דכיון שהצורך שגם עבודת האבות תהיה בגשמיות הוא (לא בכדי לפעול בדבר הגשמי, שהרי זה נעשה רק לאחרי מתן-תורה, אלא) בכדי שיהיה חיבור באופן של סימן עם המצוות שלאחרי מתן-תורה, ענינים גשמיים, לכן לא מדוקדקים כל-כך הפרטים של הדבר הגשמי¹⁰⁶.

כג. בדוגמת הנ"ל מצינו בענינים שלאחרי מתן-תורה גופא¹⁰⁷:

מצינו בכמה נבואות, שבשעה שהקב"ה צוה לנביא לומר איזו נבואה, צוה עליו גם לעשות פעולות שונות בגשמיות, בהתאם לנבואה. וכפי שהקב"ה צוה ליחזקאל הנביא "שכב על צדך השמאלי... ושכבת על צדך הימני"¹⁰⁸, "עשה לך כלי גולה"¹⁰⁹, בהתאם לנבואה אודות הגלות. ולכאורה: לשם מה היה צריך לקשר את הנבואה עם פעולה גשמית? ומבואר בזה¹¹⁰, שנבואה (מצד עצמה) יכולה להישאר רק ברוחניות, ולא לירד בגשמיות; והפעולה הגשמית הוציאה את הנבואה מרוחניות, והורידה וקשרה אותה עם גשמיות, שזה מבטיח, שבבוא הזמן, תקיים הנבואה בגשמיות.

וכיון שהפעולה הגשמית היא רק כדי לקשר את הנבואה עם עולם הזה הגשמי, הספיקה גם פעולה שהיא רק דוגמא על הנבואה. כמו ה"כלי גולה" שלקח יחזקאל, שהיו רק דוגמא על גלות, שהרי (א) הגלות באה רק כמה שנים לאחרי-זה, (ב) יחזקאל לקח את ה"כלי גולה" מתוך שלום ושלוה וכו'.

ועל-דרך-זה הוא בנוגע ל"מעשה אבות סימן לבנים": אף שבכדי ש"מעשה אבות" יהיה 'נתינת כח' לבנים, היו צריכים להיעשות בגשמיות, מכל-מקום הספיקה לזה דוגמא בלבד. וכמו ציווי הקב"ה

(107) ראה בלקו"ש שם ע' 758 מבוארת דוגמא זו גם לענין קישור מצוות האבות עם המצוות שלאחרי מ"ת, שנעשה ע"י מצות מילה.

(108) יחזקאל ד, ד"ו.

(109) שם יב, ג.

(110) רמב"ן עה"ת לך לך יב, ו. לבוש על הרקנטי לך לך שם.

וראה ג"כ דרשות הר"ן ד"ב.

(105) בלקו"ש ח"ג ע' 888 מבואר: לפי שהאבות היו מרכבה לאלקות גם באברי גופם (ראה תניא פכ"ג: "שכל אבריהם כו'"), ולכן עבודתם הרוחנית התודיה גם את אברי גופם והתבטאה בפעולה גשמית - וכאן מבאר איך שזהו מוכרח ושגם מצד הפעולה בעולם צ"ל כן. - וראה גם ד"ה זכור תרס"ה ס"ט (סה"מ תרס"ה ע' רכ ואילך).

(106) ראה גם ד"ה זכור שם.